

Memòria d'impacte de les mesures proposades corresponent a l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica

L'article 36.1 de la Llei 13/2008, de 5 de novembre, de la presidència de la Generalitat i del Govern estableix que el Govern exerceix la iniciativa legislativa per mitjà de la presentació de projectes de llei al Parlament. L'apartat 2 de l'article esmentat estableix que la tramitació d'un projecte de llei requereix l'acord previ del Govern sobre l'oportunitat de la iniciativa i s'inicia a proposta del departament o els departaments interessats, als quals correspon d'elaborar l'avantprojecte de llei corresponent. De conformitat amb l'apartat 3 del mateix article, han d'anar acompanyats d'una memòria general i una memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades.

La memòria d'avaluació de l'impacte de les mesures proposades inclou, com a mínim, un informe d'impacte pressupostari, en què s'avalua la repercussió de l'avantprojecte de llei en els recursos personals i materials i en els pressupostos de la Generalitat, i també les fonts i els procediments de finançament, si escau; un informe d'impacte econòmic i social, en què s'avaluen els costos i els beneficis que implica la iniciativa legislativa per als seus destinataris i per a la realitat social i econòmica; un informe d'impacte normatiu, en què s'avalua la incidència de les mesures proposades per la norma en termes d'opcions de regulació, de simplificació administrativa i de reducció de càrregues administratives per als ciutadans i les empreses, i, finalment, un informe d'impacte de gènere.

Aquesta memòria s'emet en compliment del precepte esmentat.

1. ANÀLISI DEL CONTEXT I IDENTIFICACIÓ DE LES OPCIONS DE REGULACIÓ

A. Problemes que es pretenen solucionar amb la iniciativa

Catalunya no té una llei de memòria democràtica global que reguli de manera integral tots els aspectes relacionats amb aquest àmbit. Actualment, les lleis que regulen aquest àmbit són la Llei 13/2007, del 31 d'octubre, del Memorial Democràtic (i els estatuts aprovats pel Decret 145/2008, de 15 de juliol); la Llei 10/2009, de 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes (desplegada pel Decret 111/2010, de 31 d'agost); i la Llei 11/2017, del 4 de juliol, de reparació jurídica de les víctimes del franquisme, regulen diferents aspectes d'aquesta matèria de manera parcial. Altres normes reglamentàries regulen aspectes com les indemnitzacions a les persones que van ser privades de llibertat per motius polítics (Decret 288/2000, de 31 d'agost; i Decret 330/2002, de 3 de desembre). La dispersió normativa dificulta tenir una visió global de les polítiques de memòria, efectuar-ne una gestió adequada i limita l'impuls de noves polítiques.

Tot i els grans avenços en matèria de memòria democràtica aconseguits a Catalunya des que es va aprovar la Llei 13/2007, del 31 d'octubre, del Memorial Democràtic, cal encara dur a terme més esforços per atendre qüestions tan rellevants com:

- Conèixer la veritat dels fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista.
- Adaptar la regulació al nou marc normatiu en matèria de protecció de dades, per tal de poder accedir a la informació existent i difondre-la de manera que permeti compatibilitzar la

1

Foc, 57
08038 Barcelona
Tel. 93 857 40 00
memoria.justicia@gencat.cat
justicia.gencat.cat/ca/ambits/memoria/

Doc. original signat per:
Antoni Font Renom 04/04/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:21:50

Pàgina 1 de 30

protecció de la privacitat amb el dret a la veritat de les víctimes i de la societat i el dret a la llibertat de creació científica.

- c) Donar suport a les víctimes i als seus familiars a l'hora d'exercir el seu dret a la justícia.
- d) Recuperar les restes de les persones inhumades en fosses.
- e) Protegir les fosses front a actes d'espoli.
- f) Reconèixer el dolor i els danys causats a les víctimes de les accions repressives de la dictadura franquista per raons polítiques, ideològiques, religioses, ètniques, d'orientació sexual i de gènere i a les persones particularment perjudicades per la gestió de determinades polítiques efectuada per l'Administració franquista.
- g) Promoure el coneixement del període comprès entre la proclamació de la Segona República i la constitució del primer govern elegit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil i difondre a les generacions presents i futures el respecte pels drets humans i el coneixement dels fonaments del sistema de llibertats de què ha de gaudir una societat democràtica.
- h) Reconèixer i fomentar el paper de les entitats memorialistes.
- i) Conservar el patrimoni memorial per a les generacions futures.
- j) Eliminar la simbologia franquista de l'espai públic.
- k) Assegurar que les actuacions dels diferents òrgans i administracions públiques en matèria de memòria democràtica s'efectuen de manera coordinada.

B. Objectius a assolir

Els objectius que es volen assolir són:

- Donar compliment als principis i les directrius bàsics sobre el dret de les víctimes de violacions manifestes de les normes internacionals de drets humans i de violacions greus del dret internacional humanitari a interposar recursos i obtenir reparacions i, en concret, als principis de veritat, justícia i reparació, i l'obligació dels estats de garantir la no repetició; així com a les decisions i recomanacions dels òrgans internacionals de protecció dels drets humans.

- Posicionar les polítiques de memòria democràtica com una de les polítiques clau de l'Administració de la Generalitat, atesa la seva importància per garantir la pau social del present i del futur.

- Garantir la perspectiva de la memòria democràtica en el desenvolupament de la resta de polítiques públiques.

- Desenvolupar les polítiques de memòria de manera eficaç i eficient, aprofitant al màxim les possibilitats que ofereix l'ordenament jurídic vigent i les estructures administratives existents.

- Garantir el paper dels òrgans i entitats competents en matèria de memòria democràtica dins el marc institucional català.

- Apropar els òrgans i les entitats competents en matèria de memòria democràtica a la resta de departaments de l'Administració de la Generalitat, als ens que en depenen o hi estan vinculats, a totes les administracions públiques, a les entitats memorialistes i a la ciutadania en general.

- Renovar la mirada sobre la memòria democràtica; facilitar l'exercici del dret a la llibertat de creació científica en aquest àmbit; actualitzar científicament el tractament docent i divulgatiu d'aquesta matèria; i recuperar i divulgar la memòria de les dones, com a persones amb subjectivitat històrica.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

C. Opcions de regulació.

Les possibles solucions alternatives regulatòries i no regulatòries són les següents:

a) Opció de no fer res (mantenir la situació actual).

En el supòsit que no s'aproves l'alternativa proposada, el Govern veuria limitades les capacitats d'actuació en aquest àmbit, amb les afectacions que això comportaria per al reconeixement i la garantia dels drets de les persones afectades, a més d'un incompliment de les recomanacions internacionals relatives a l'aplicació dels principis de justícia transicional (veritat, justícia, reparació i garanties de no repetició).

b) Opció d'aprovar una nova llei en matèria de memòria democràtica (opció normativa preferida).

L'opció normativa que proposem és aprovar una norma amb rang de llei, que incorpori nous drets per a les víctimes i les seves famílies, que actualitzi i faciliti nous mecanismes i eines per al desenvolupament de polítiques públiques, harmonitzi i cohesioni el corpus legal existent, contribueixi a garantir l'aplicació dels principis de justícia transicional i constitueixi la base legal dels tractaments de dades personals necessaris per a l'execució de les polítiques públiques en matèria de memòria democràtica.

S'ha de tenir en consideració que es van valorar les opcions de modificar els textos actualment vigents que es refereixen a aspectes relacionats amb la memòria democràtica, com ara la Llei 13/2007, de 31 d'octubre, del Memorial Democràtic, així com les Lleis 10/2009, de 30 de juny, sobre localització i identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i la dignificació de les fosses comunes i la Llei 11/2017, de 4 de juliol, de reparació jurídica de les víctimes del franquisme.

No obstant això, les normes esmentades regulen aspectes parcials relacionats amb la memòria democràtica i no donen respostes a la totalitat de les necessitats que sorgeixen i que són competència de la Generalitat, motiu pel qual és convenient aprovar una nova iniciativa, que reculli els aspectes ja regulats i n'inclogui de nous.

Cal, per tant, aprovar una nova norma que integri tots els aspectes que ja han estat regulats per les lleis actualment vigents, que superi les limitacions derivades de l'època en què dites normes es van aprovar i que sigui idònia per respondre a les necessitats i demandes de la societat actual.

L'adopció d'aquesta alternativa tindria una incidència significativa des de les perspectives següents:

a) Impacte sobre l'Administració de la Generalitat (l'organització, el personal i el pressupost). D'entrada, la Generalitat de Catalunya ja té atribuïdes competències en matèria de memòria democràtica, concretament, en l'article 54 de l'Estatut d'autonomia de Catalunya de 2006, que categoritza la memòria històrica com a principi rector. En aplicació d'aquesta norma, la Generalitat ha creat una estructura que actualment està emmarcada dins del Departament de Justícia, amb la Direcció General de Memòria Democràtica i les entitats adscrites: el Memorial Democràtic, el Consorci del Museu Memorial de l'Exili (MUME) i el Consorci Memorial dels Espais de la Batalla de l'Ebre (COMEBE), el personal que ja té assignat i el pressupost previst. Aquesta estructura i aquest pressupost es corresponen amb el marc legal actual. Amb la llei que es proposa, i en funció de les polítiques a aplicar, s'haurà de sopesar si és procedent el redimensionament, tant pel que fa al personal com al pressupost assignat. Així mateix, i atès que la matèria a regular té una afectació transversal, són diversos els

3

Doc. original signat per:
Antoni Font Renom 04/04/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:21:50

Pàgina 3 de 30

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

departaments que, per les seves competències, es veuran afectats per la norma i, per tant, determinarà que es puguin prendre mesures al respecte.

b) Impacte sobre les administracions locals (l'organització, el personal i el pressupost) i, en particular, sobre el règim especial del municipi de Barcelona.

Les administracions locals tenen actualment un paper important, però voluntari, en el desenvolupament de les polítiques de memòria, ja que participen, si així ho consideren oportú, en el desplegament de la Xarxa d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya en tot el territori, en la retirada de la simbologia franquista i en l'organització i la difusió d'actes d'homenatge i foment de la memòria, entre altres accions. A banda, hi ha ajuntaments implicats de manera directa en la constitució dels organismes i consorcis vinculats a la Direcció General de Memòria Democràtica (MUME i COMEBE).

La nova llei, en canvi, defineix el marc competencial del Govern de la Generalitat i també de les administracions locals en matèria de memòria democràtica, i fa referència expressa a les competències i les obligacions que corresponen als ens locals en l'execució d'aquestes polítiques.

No es preveu que la nova llei tingui un impacte específic sobre el règim especial del municipi de Barcelona, més enllà del que té per a la resta d'administracions locals.

2. ANÀLISI DE L'IMPACTE DE LES OPCIONS DE REGULACIÓ CONSIDERADES

A. Informe d'impacte pressupostari.

1. Antecedents

D'acord amb l'article 3.14.8 del Decret 21/2021, de 25 de maig, de creació, denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, corresponen al Departament de Justícia les competències en memòria democràtica.

Així, el Departament de Justícia, mitjançant la Direcció General de Memòria Democràtica, du a terme les polítiques públiques de recuperació i foment del patrimoni democràtic i de la memòria democràtica, tal com es recull a l'article 6 del Decret 6/2019, de 8 de gener, de reestructuració del Departament de Justícia.

L'objecte d'aquest apartat és avaluar l'impacte econòmic que poden representar les mesures que es volen regular en l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica.

Cal tenir en compte que la nova norma refondrà, completarà i actualitzarà en un sol text normatiu la legislació vigent i fomentarà la cooperació amb altres polítiques del Govern en matèria d'educació, salut, seguretat o patrimoni cultural. Per aquest motiu, algunes de les mesures que recolliran ja s'estan duent a terme, mentre que d'altres suposaran noves actuacions.

Tot seguit s'analitzen les mesures d'acord amb els títols i capítols que contindria l'Avantprojecte.

2. Anàlisi de l'impacte econòmic de les mesures previstes**2.1. Dret a la veritat (títol II)***Dret a la veritat (article 3)*

Es preveu que el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica investigui els fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil, per tal de contribuir al coneixement de la veritat sobre el succeït en aquest període. Les víctimes i els seus familiars també poden sol·licitar una investigació dels fets. Aquesta tasca ja es du a terme actualment, pel que no es preveu un increment de la despesa.

Col·laboració amb administracions i entitats (article 4)

L'establiment de protocols, convenis o acords de col·laboració amb administracions o entitats d'altres estats que duen a terme activitats en l'àmbit de la memòria democràtica, amb l'objectiu de conèixer la veritat dels fets esdevinguts durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, és una activitat que ja s'està fent actualment.

Aquesta activitat implica, d'una banda, tramitar l'expedient administratiu corresponent, el qual es pot dur a terme pel personal existent. D'altra banda, aquesta activitat implica dur a terme les activitats establertes al conveni, la qual cosa podria incrementar el volum de treball i comportar un increment de la despesa de personal.

Creació de la Comissió de Memòria Democràtica (article 6)

Es preveu la creació d'aquesta Comissió per un període màxim de cinc anys. El Govern de la Generalitat destinarà el suport i l'organització necessaris i els recursos i finançament suficients per assolir els seus objectius. Les despeses pel funcionament de la Comissió s'exposen en l'apartat relatiu a la disposició addicional 1a.

Actuacions relatives als arxius i fons documentals per a la recuperació de la memòria democràtica (article 7)

S'estableixen diferents mesures per la conservació, identificació i difusió dels arxius existents, així com la seva ampliació i la recuperació del patrimoni documental confiscat.

Les actuacions relatives a la protecció, la integritat, la descripció, la identificació i la difusió dels documents poden suposar un increment del volum de feina del personal arxiver, que es pot assumir amb les dotacions actuals.

Pel que fa al foment de l'inventari i catalogació d'arxius particulars, el departament competent en matèria de cultura ha de tenir en compte, dins de l'actual política d'ajuts, les noves necessitats derivades d'aquesta Llei. El Memorial Democràtic també convoca actualment ajuts amb aquesta finalitat.

Quant a l'adquisició de fons, s'estima un increment del cost anual de 2.000,00 euros del pressupost del departament competent en matèria de cultura, a càrrec del capítol 6, que es podria atendre amb una redistribució del pressupost actual.

Dret d'accés als documents (article 8)

Es regula el dret d'accés als documents, tant a la informació pública com als documents privats integrants del patrimoni documental.

Atès que el règim d'accés als documents es continuarà regint per la normativa vigent, no es preveu un increment de sol·licituds d'accés a la informació pública. No obstant això, si aquest fet es produís, s'incrementaria la càrrega de treball del personal arxiver. Si dit increment no es pogués assumir amb les dotacions actuals, aquest fet podria incrementar la despesa de personal del departament competent en matèria de cultura i de la resta d'arxius.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Banc de la Memòria Democràtica (article 9)

El Banc de la Memòria Democràtica reuneix els fons documentals i bases de dades de titularitat de l'Administració de la Generalitat i també integra arxius i fons documentals elaborats o gestionats per altres administracions i persones jurídiques i físiques. Incorpora un cercador web que permet la cerca integrada i la visualització del contingut de fons i col·leccions del Memorial Democràtic sobre memòria històrica.

El banc de la memòria ja es troba en funcionament, pel que no incrementarà la despesa, ja que funcionarà amb el personal i els recursos que ja s'hi destinen.

2.2. Dret a la justícia

Foment del dret a la justícia (article 10)

Es preveu facilitar a les persones interessades informació, ajuda i assistència per a l'exercici del seu dret a la justícia i fer difusió de les actuacions realitzades. Aquesta activitat pot incrementar el volum de dedicació dels actuals serveis d'assistència jurídica que es presten a la Generalitat.

S'estima que aquest increment es pot assumir pel Servei d'Orientació Jurídica i que, per tant, no ha de suposar un augment de la despesa.

Comunicació d'indis de comissió d'il·lícits penals (article 11)

Actualment, l'article 7.6 de la Llei 10/2009, del 30 de juny, estableix l'obligació de l'Administració de la Generalitat de comunicar a l'autoritat judicial competent les troballes de restes de persones desaparegudes. El nou redactat proposat precisa que la comunicació s'efectuarà en els supòsits que s'apreciïn indis de la comissió d'il·lícits penals, i estén la comunicació a Mossos d'Esquadra i Fiscalia. Aquesta activitat ja es du a terme actualment, amb els matisos indicats, de manera que pot ser duta a terme amb els efectius actuals.

Disposició d'accions processals (article 12)

L'anàlisi jurídica per proposar les accions processals sobre il·lícits penals en l'àmbit de la memòria democràtica és una nova tasca, que pot comportar un augment del volum de treball i un possible increment de despesa en personal.

Reparació jurídica de les víctimes de la dictadura franquista (article 13)

L'expedició dels certificats de nul·litat de les causes, dels consells de guerra, les sentències i les resolucions en el marc legal franquista és una activitat que ja es du a terme actualment. Una persona de l'Arxiu Nacional de Catalunya s'encarrega d'actualitzar mensualment la llista de reparació jurídica de víctimes del franquisme, la qual es publica al DOGC. No es preveu que impliqui un increment de la despesa.

Seguiment dels informes i les recomanacions d'òrgans estatals i internacionals (article 14)

El seguiment d'informes i recomanacions dels diversos òrgans és una tasca que ja es du actualment amb el personal existent, per la qual cosa la seva realització no suposa un increment de la despesa.

2.3. Dret a la reparació (títol IV)

2.3.1. Reconeixement i reparació (capítol I)

Creació del Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista (article 16)

Es preveu confeccionar un cens integral de les víctimes definides a l'article 15 de la Llei.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Es tracta d'una nova tasca. Tot i que part de la informació que s'ha d'incloure ja està recollida al Cens de persones desaparegudes, aquest nou Cens pot resultar molt extens, ja que s'amplia el concepte de víctima. Aquesta activitat comportarà un augment del volum de treball, que pot comportar un increment de despesa en personal.

Actes de reconeixement i homenatge (article 17)

La Llei recull un seguit de mesures de reconeixement i homenatge a les víctimes, col·lectius, organitzacions i entitats socials, sindicals i culturals que es van distingir en la defensa de la legalitat democràtica republicana durant la Guerra Civil i la dictadura franquista. També s'hi inclouen les persones que van patir la repressió fora del territori de Catalunya, les que van lluitar contra el feixisme i les que van contribuir a la preservació de la llengua i la cultura catalanes i/o occitanes durant la dictadura franquista des de l'interior i des de l'exili.

Aquesta activitat de reconeixement i homenatge ja s'està duent a terme actualment. S'estima, però, que l'aprovació de la Llei i l'ampliació dels col·lectius pot suposar un increment del volum de treball, que podria derivar en un increment de la despesa del personal necessari per assumir aquestes tasques.

Pel que fa als mitjans materials, també pot suposar un increment de la despesa de capítol 2 per un augment de les actuacions de senyalització, i promoció d'estudis i publicacions, i de capítol 6, per la inversió en escultures i altres elements commemoratius. Aquests possibles increments es podrien assumir amb la redistribució del pressupost actual.

Publicitat dels noms de les víctimes (article 19)

La possibilitat de donar publicitat als noms no suposa un increment en la càrrega de treball, sinó que és una previsió adreçada a donar cobertura jurídica a aquesta actuació, de manera que es pot dur a terme amb el personal existent.

Indemnitzacions a persones que hagin sofert repressió o privació de llibertat (article 20)

Aquestes indemnitzacions ja es concedeixen actualment, per la qual cosa no suposaran una despesa addicional.

Reparació de persones que hagin sofert menyscabament injust del seu patrimoni (article 21)

La mesura no comporta una indemnització per compensar el perjudici que es va causar en el seu moment. Aquesta activitat suposa, però, un accés a la informació pública, en els mateixos termes que s'exposen en l'article 8. Si es produís un augment de les sol·licituds d'accés a la informació i, per tant, s'incrementés el volum de feina i aquest no fos assumible amb els recursos humans existents, podria comportar un increment de la despesa de personal.

Localització i identificació dels infants separats o sostrets de les seves famílies (article 23)

La Llei incorpora un servei d'informació i assessorament per a les persones que, sent infants, van ser separades de les seves famílies a causa de la Guerra Civil Espanyola i la Segona Guerra Mundial, per conèixer les circumstàncies d'aquella separació i per recuperar la seva identitat originària i el coneixement dels seus vincles familiars. Aquest servei es fa extensiu a les persones que van ser sostretes de les seves famílies entre 1938 i 1952 per mesures repressives. Atès que la Llei 16/2020, del 22 de desembre, de la desaparició forçada de menors a Catalunya, regula les mesures i les actuacions que desenvoluparà l'Administració de la Generalitat, i que el desplegament reglamentari de la llei establirà com s'han d'executar les actuacions corresponents, hores d'ara encara no es pot determinar en quina mesura l'exercici d'aquesta competència repercutirà en el departament competent en matèria de memòria democràtica. Si aquesta nova activitat comportés un increment de la càrrega de treball per a aquest departament, podria comportar un increment de la despesa de personal.

2.3.2. Actuacions a fosses per a la localització, recuperació i identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura (capítol II)

Recerca, localització, recuperació i identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista (article 24)

Actualment ja s'estan duent a terme les actuacions necessàries per localitzar les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i fer efectius els drets de llurs familiars a obtenir informació sobre llur destí i, si escau, a recuperar-ne i a identificar-ne les restes.

Amb l'aprovació d'aquesta Llei es preveu un lleuger increment de les sol·licituds de cerca de persones desaparegudes, que pot suposar un increment de la despesa del personal destinat a aquestes tasques. Per donar resposta a l'augment de sol·licituds, serà necessari incrementar la despesa de capítol 2 destinada al contracte dels serveis de localització, recuperació i anàlisi antropològica i genètica de restes òssies humanes de la Guerra Civil i la dictadura franquista, que es podria assumir amb la redistribució del pressupost actual.

Cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura (article 25)

El Cens de persones desaparegudes ja es troba en funcionament. Aquesta Llei pot produir un increment de les sol·licituds de cerca de persones desaparegudes i un augment de la càrrega de treball del personal destinat a aquesta tasca, la qual cosa pot comportar un increment de la despesa de personal en cas que no es pugui assumir amb les dotacions actuals.

Mapes de localització (article 26)

L'elaboració i gestió de mapes amb les àrees de Catalunya amb la localització o possible localització de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura és una activitat que s'està duent a terme actualment. No es preveu un increment del volum de feina derivat d'aquesta activitat.

Actuacions de localització, recuperació i identificació de les persones desaparegudes (article 27)

Els treballs de recuperació, identificació i destinació final de les restes de les persones desaparegudes s'estan duent a terme actualment mitjançant el personal propi i amb el de l'empresa adjudicatària del contracte dels serveis de localització, recuperació i anàlisi antropològica i genètica de restes òssies humanes de la Guerra Civil i la dictadura franquista.

En cas que s'incrementés el nombre de sol·licituds de recerca, s'incrementaria el volum de feina, i podria ser necessari destinar-hi més personal propi i ampliar el contracte de serveis mencionat anteriorment, amb l'increment de despesa corresponent dels capítols 1 i 2, respectivament.

Descobriments de restes (article 29)

L'article 23.2 estableix una obligació per a la ciutadania de comunicar el descobriment de restes en el termini de 48 hores, que es pot fer amb mitjans gratuïts (trucada telefònica, tramitador genèric, etc.). Aquesta obligació ja s'estableix a la normativa vigent.

L'Administració gestiona la recepció d'aquestes comunicacions amb el seu personal, per la qual cosa la seva realització no comporta un increment de la despesa.

Tractament i identificació de les restes recuperades (article 30)

Quant a la identificació, el programa d'identificació genètica consisteix en un banc genètic per a totes les persones inscrites al Cens que en vulguin formar part, amb l'objectiu de poder identificar les persones desaparegudes. Actualment ja es troba en funcionament, sense cap

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

cost per a la ciutadania. Si s'incrementen les sol·licituds, es pot incrementar els costos de les proves d'ADN per al Departament de Salut.

Pel que fa a les restes no reclamades, s'estableix per als municipis la càrrega corresponent a la seva inhumació. Si s'incrementen el nombre d'intervencions, es pot incrementar el cost per aquest concepte.

Comitè Tècnic Assessor per a la Recuperació i la Identificació de les Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista (article 31)

El Comitè Tècnic Assessor per a la Recuperació i la Identificació de les Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista és un òrgan col·legiat de l'Administració de la Generalitat, de participació externa, amb funcions consultives i d'assessorament amb relació a les actuacions per a la localització, recuperació i identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura.

Des del 2012 l'assistència a les sessions d'aquest òrgan col·legiat no genera dret a percebre indemnitzacions, ja que així ho va establir l'Acord GOV/72/2012, de 10 de juliol, pel qual es nomena el president del Comitè Tècnic per a la Recuperació i la Identificació de Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista. Actualment, amb el vigent Acord GOV/163/2021, de 19 d'octubre, pel qual es nomenen la presidència i les persones membres del Comitè Tècnic per a la Recuperació i la Identificació de Persones Desaparegudes durant la Guerra Civil i la Dictadura Franquista, es manté la mateixa previsió. Per tant, el funcionament d'aquest òrgan col·legiat no suposa un increment de la despesa.

Dignificació de fosses (article 32)

Les actuacions de senyalització i dignificació dels espais ja s'estan duent a terme actualment. Si s'incrementés el nombre d'actuacions, augmentaria la despesa per aquest concepte de capítol 2 pel contracte dels elements de senyalització, que es podria assumir amb una redistribució del pressupost actual.

2.4. Deure de memòria com a garantia de no repetició (títol V)

Foment de la recerca i la divulgació de la memòria democràtica (article 33)

Aquesta activitat de foment de la investigació històrica i divulgació ja es du a terme actualment.

En cas que s'incrementi el nombre d'actuacions que es duen a terme, augmentarà la despesa de capítol 4 per aquest concepte, que es podria assumir amb una redistribució del pressupost actual.

Foment del coneixement de la memòria democràtica (article 34)

Aquesta activitat de foment ja es du a terme actualment per l'Administració.

En cas que s'incrementi el nombre d'actuacions que es realitzen, augmentarà la despesa de capítol 4 per aquest concepte, que es podria assumir amb una redistribució del pressupost actual.

Educació i formació en matèria de memòria democràtica (article 35)

Les mesures per impulsar el coneixement de la memòria democràtica ja s'estan duent a terme actualment.

Es considera que es pot assumir un increment del nombre d'actuacions a realitzar amb el pressupost actual.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Difusió de les produccions culturals objecte de censura durant la dictadura franquista (article 36)

Aquesta activitat ja es du a terme actualment. En cas que s'incrementi el nombre d'actuacions a realitzar, augmentarà la despesa de capítol 4 per aquest concepte, que es podria assumir amb una redistribució del pressupost actual.

Col·laboració dels mitjans de comunicació públics en la divulgació de la memòria democràtica (article 37)

Aquesta activitat ja es du a terme actualment. En cas que s'incrementi el nombre d'actuacions, augmentarà la despesa de capítol 4 per aquest concepte, que es podria assumir amb una redistribució del pressupost actual. També pot suposar una major càrrega de treball per al personal existent, que es pot assumir amb les dotacions actuals.

2.5. Entitats memorialistes (capítol VI)

Foment de l'activitat de les entitats memorialistes (article 39)

El precepte estableix l'obligació de l'Administració de la Generalitat de dur a terme mesures per a la implicació associativa i la participació ciutadana en activitats relacionades amb la memòria democràtica, així com mesures de suport i ajut destinades a entitats memorialistes per al desenvolupament d'activitats relacionades amb la memòria democràtica, d'acord amb les disponibilitats pressupostàries.

Les mesures esmentades no impliquen necessàriament concedir ajuts de caràcter econòmic. Pel que fa als ajuts econòmic, el Memorial Democràtic ja concedeix actualment subvencions amb aquesta finalitat. Atès que les unitats competents en matèria de memòria democràtica ja duen a terme actualment aquest tipus d'actuacions, no es preveu un increment de la despesa per aquest concepte.

Participació de les entitats memorialistes (article 40)

La declaració d'utilitat pública de les entitats ja es du a terme actualment per l'Administració.

Si se n'incrementa el nombre, comportarà un increment de volum de treball per a la unitat orgànica del Departament de Justícia competent en aquestes tasques.

2.6. Paisatges i Espais de Memòria Democràtica de Catalunya (capítol VII)

Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya (article 41)

Aquest precepte estableix que el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ha de fomentar la sensibilització de les administracions públiques i la ciutadania respecte la necessitat de preservar els Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya. El compliment d'aquesta finalitat està implícit en el contingut del Catàleg dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya, el qual fa referència als valors dels paisatges i inclou recomanacions per a la seva gestió, per la qual cosa la realització d'actuacions complementàries en aquest sentit en compliment d'aquest precepte no comporta un increment de despesa.

Catàleg dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya (article 42)

Es preveu elaborar el catàleg dels Paisatges de Memòria Democràtica en col·laboració amb l'Observatori del Paisatge. Aquesta activitat comportarà un augment de despesa de capítol 4, que s'assumirà mitjançant la redistribució del pressupost. També pot suposar una major càrrega de treball per al personal existent, que en cas que no es pugui assumir, pot comportar un increment de la despesa de personal.

10

Doc. original signat per:
Antoni Font Renom 04/04/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:21:50

Pàgina 10 de 30

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

La revisió de les propostes de mesures i accions per a la gestió del paisatge i el patrimoni de memòria democràtica i per assolir els objectius de qualitat paisatgística suposa una nova tasca, que s'ha de dur a terme amb personal qualificat amb coneixements sobre paisatge.

Article 43. Espais, Inventari i Xarxa d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya (articles 43 a 46)

Les activitats relatives a la protecció i promoció dels Espais de Memòria ja s'estan duent a terme actualment pel Memorial Democràtic i la resta de departaments de la Generalitat implicats, si bé la nova norma pot suposar canvis en la manera de dur-les a terme. Si s'incrementa el nombre d'actuacions, comportarà un increment de la despesa, que es pot assumir amb el pressupost actual.

El departament competent en memòria democràtica ja convoca periòdicament una línia de subvencions per dur a terme les actuacions que s'hi regulen, de manera que no es preveu un increment de la despesa per aquest motiu.

Instruments d'ordenació del territori, urbanisme i medi ambient (article 47)

L'elaboració dels informes preceptius i vinculants, dels instruments de planificació territorial i planejament urbanístic sobre els Paisatges i Espais de Memòria Democràtica de Catalunya, pot suposar un increment de la càrrega de treball pel personal actual, i que a més, requereix de persones qualificades, amb un perfil tècnic que inclogui coneixements sobre paisatge.

2.7. Simbologia franquista (títol VIII)

Retirada de simbologia franquista (article 48)

La retirada de simbologia franquista és una obligació establerta a la Llei 52/2007, de 26 de desembre, per la qual es reconeixen i amplien drets i s'estableixen mesures a favor dels qui van patir persecució o violència durant la Guerra Civil i la Dictadura i, per tant, la retirada ja s'hauria de dur a terme en base a aquesta norma, amb els costos a càrrec del titular.

S'incorporen dos nous procediments de sol·licitud de retirada i sancionador per l'incompliment de l'obligació de retirada. En cas que fos necessari dur a terme aquests procediments, suposaria un increment de la càrrega de treball del personal existent i, en funció del volum de feina que representés, podria suposar un increment de les despeses de personal.

La imposició de multes pot suposar un ingrés a la Generalitat, tot i que tenen un caràcter dissuasiu de l'incompliment i no es persegueix un afany recaptatori.

Retirada de simbologia franquista que afecti béns integrants del patrimoni cultural (article 50)

En cas que la simbologia faci referència a un bé integrant del patrimoni cultural, l'ens local o el departament competent en matèria de cultura haurien de tramitar l'expedient corresponent per deixar sense efecte la declaració, la qual cosa incrementaria el volum de feina de l'ens local o departament. Atès que aquests supòsits es produirien puntualment, la feina es pot assumir amb el personal existent.

Relacions amb els ens locals (article 51)

La comissió de col·laboració no suposa un increment de la despesa, atès que no es percebran indemnitzacions per l'assistència a les sessions corresponents.

Cens de simbologia franquista de Catalunya (article 52)

Aquestes actuacions ja es duen a terme amb el personal actual de la Generalitat i dels ens locals.

11

Doc. original signat per:
Antoni Font Renom 04/04/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:21:50

Pàgina 11 de 30

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Si augmenta el volum de feina, pot suposar un increment de la despesa de personal del Memorial Democràtic.

Privació d'ajuts i subvencions públiques (article 51)

Es preveu que de les persones sancionades per incompliments en aplicació d'aquesta Llei no puguin percebre subvencionades ni altes ajuts.

Per verificar aquest aspecte, s'incorpora la creació d'una base de dades amb les persones sancionades per l'aplicació de la Llei. La incorporació i actualització de la informació és una nova tasca que representa una major càrrega de treball per al personal existent. En cas que no es pogués assumir, podria suposar un increment de la despesa de personal.

L'exercici d'aquesta actuació pot implicar que ajuts concedits per l'Administració hagin de ser retornats, de manera que es generaria un ingrés.

Cens de símbols i altres elements retirats durant la Guerra Civil i la dictadura franquista (article 53)

Es preveu la creació d'un nou Cens, l'elaboració del qual no es preveu que suposi un increment de la despesa.

Retirada de distincions, nomenaments, títols i honors institucionals (article 54)

Es preveu la retirada de les distincions, nomenaments, títols i honors institucionals a persones que van participar, dirigir o donar suport al cop militar de 1936, al bàndol rebel durant la guerra civil o a dirigents de la dictadura franquista (que ha de dur a terme qui els hagi concedit), i la publicitat d'aquestes retirades.

Donar publicitat a les distincions retirades és una nova tasca, assumible amb les dotacions actuals.

Actes públics d'exaltació o homenatge del franquisme contraris a la dignitat de les víctimes o dels seus familiars (article 55)

Les actuacions adreçades a prevenir aquests actes ja es duen a terme actualment, per la qual cosa no es preveu un increment de la despesa per aquest concepte.

2.8. Organització institucional i administrativa (títol IX)

L'organització administrativa que es preveu a la Llei ja existeix i no suposa un increment de la despesa.

Pel que fa al Memorial Democràtic, s'estableix a la Llei la figura de la gerència. Els estatuts del Memorial Democràtic, aprovats pel Decret 145/2008, de 15 de juliol, ja estableixen la possibilitat que, a proposta de la direcció, la presidència pugui nomenar un o una gerent amb les funcions que s'estableixin en la resolució de nomenament i les que li delegui la direcció. La despesa anual, en cas que s'optés per establir-la, ascendiria a 66.500,29 euros.

2.9. Règim sancionador (títol X)

Règim jurídic (article 73)

L'article 73 preveu que determinades infraccions (la destrucció de béns integrants del patrimoni cultural, el patrimoni documental, i els incompliments de la normativa sobre policia sanitària mortuòria) se sancionin d'acord amb la normativa sectorial corresponent. Per tant, la tramitació dels procediments sancionadors corresponents serà efectuada pels departaments competents en matèria de cultura i sanitat, tal com es duen a terme actualment, i no suposen un increment de la despesa.

12

Doc. original signat per:
Antoni Font Renom 04/04/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:21:50

Pàgina 12 de 30

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Procediment sancionador (article 77)

S'assigna de manera explícita la tramitació dels procediments sancionadors per les infraccions previstes a la Llei a la Direcció General de Memòria Democràtica.

Aquesta nova tasca suposa un increment de la càrrega de treball per al personal existent, que comportarà un increment de despesa de personal.

D'altra banda, la imposició de sancions pot suposar un ingrés per a l'Administració de la Generalitat.

Es preveu que les persones responsables, a més, hagin de reparar el dany causat.

2.10. Disposicions de la part final

Disposició addicional primera. Constitució de la Comissió de Memòria Democràtica

L'Administració de la Generalitat ha de prestar el suport i l'organització necessaris per al bon desenvolupament de les tasques de la Comissió, així com els recursos i el finançament suficients per assolir els seus objectius.

Es tracta d'una nova tasca que podria comportar puntualment un augment del volum de treball. Considerem, però, que dita càrrega podria ser assumida amb el personal actual.

Disposició addicional segona. Accés a informació relativa a expedients de depuració de funcionaris públics i professionals

Aquesta previsió podria tenir com a efecte que s'incrementin les sol·licituds d'accés a la informació pública, fet que incrementaria la càrrega de treball del personal arxiver. Si no es pogués assumir amb les dotacions actuals del departament competent en matèria de cultura i el personal de la resta d'arxius existent, aquest fet podria comportar un major cost de la despesa de personal.

Disposició addicional tercera. Protecció de dades de caràcter personal.

Es preveu la creació d'un nou tractament de dades relatiu a expedients sancionadors i de combatents (a més del Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista a què ja s'ha fer referència)

La resta de tractaments ja s'estan duent a terme actualment, per la qual cosa no incrementen la despesa.

Disposició addicional quarta. Classificació funcional de les entitats memorialistes

Comporta que el Registre d'Associacions i el Registre de Fundacions hagi d'establir una classificació funcional específica per a les entitats memorialistes. La reclassificació en aquesta nova categoria de les entitats actualment registrada pot incrementar la càrrega de treball temporalment de la unitat orgànica afectada.

Atès que la Direcció General de Memòria Democràtica ja disposa d'un llistat on consten la majoria d'entitats memorialistes, únicament caldria anotar la nova classificació, tasca que es pot dur a terme amb les dotacions actuals.

Disposició addicional cinquena. Bonificacions i exempcions de tarifes

Tot i que l'aplicació d'aquesta disposició comporta una disminució d'ingressos per a la Filmoteca de Catalunya i els arxius i les biblioteques adscrits a l'Administració de la Generalitat relatives a l'ús dels fons, cal tenir en compte que ja existeixen actualment moltes tarifes i exempcions en aquest sentit, motiu pel qual no es preveu que la disminució d'ingressos sigui substancial.

13

Doc. original signat per:
Antoni Font Renom 04/04/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:21:50

Pàgina 13 de 30

Disposició addicional vuitena. Programes de salut específics

El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de salut ja disposa d'atenció específica per a persones afectades per la poliomielitis, efectes tardans de la poliomielitis i la síndrome postpoliomielítica, així com per a persones afectades per la talidomida, per la qual cosa la previsió d'aquesta disposició no ha de suposar un increment substancial de la despesa i es pot assumir amb els recursos actuals.

Disposició addicional novena. Constitució de consorcis

La constitució de consorcis, si s'escau, s'efectuarà de conformitat amb la normativa vigent en aquesta matèria, la qual ja estableix mesures de contenció de la despesa (com ara que el personal que s'hi adscriu ha de provenir de les Administracions consorciades). Pel que fa a les despeses per al funcionament de l'ens, cal tenir en compte que aquestes són assumides per tots els ens consorciats, en proporció a la seva participació.

Disposició addicional desena. Gestió i resolució de conflictes

Es preveu que la direcció general competent en matèria de memòria democràtica pugui proposar recórrer a la mediació per resoldre conflictes que puguin sorgir com a conseqüència de l'aplicació d'aquesta llei. No obstant això, no es preveu que s'hi recorri de manera habitual. El recurs a la mediació, si s'escau, no necessàriament ha de comportar un increment de la despesa.

Disposició addicional dotzena. Informe anual de seguiment de les actuacions en matèria de memòria democràtica

S'estableix que el departament de memòria democràtica ha de realitzar anualment un informe amb les dades estadístiques de les actuacions desenvolupades, en el qual s'ha d'avaluar l'aplicació del règim sancionador i el compliment de l'obligació de retirar la simbologia franquista a Catalunya. El departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica ja efectua actualment un informe amb les dades estadístiques de les actuacions desenvolupades, per la qual cosa adequar-ne el contingut a aquesta disposició addicional no suposarà un increment de la càrrega de treball, de manera que aquesta tasca es podrà assumir amb les dotacions actuals.

Disposició addicional tretzena

L'avaluació de l'impacte de la llei un cop transcorreguts cinc anys des de l'entrada en vigor comporta un increment de la càrrega de treball, assumible amb el personal actual.

Disposició final segona. Adaptació dels estatuts del Memorial Democràtic

L'adaptació dels estatuts del Memorial Democràtic, si s'escau, comportarà la tramitació d'un expedient administratiu per tal que la modificació dels estatuts sigui aprovada per Acord del Govern. La tramitació d'aquest expedient comportaria puntualment un increment de la càrrega de treball, que es pot assumir amb les dotacions actuals.

Disposició final tercera. Adaptació de les normes reguladores d'òrgans col·legiats

L'adaptació de les normes reguladores dels òrgans col·legiats, si s'escau, serà duta a terme pels departaments de l'Administració de la Generalitat als quals estiguin adscrits. Atès que aquesta circumstància afectarà de manera puntual diversos departaments, la tasca pot ser assumida per les dotacions actuals.

3. Estimació de l'increment de càrrega de treball

Per tal de quantificar l'increment de càrrega de treball que suposarà la Llei, s'ha elaborat un estudi en base a les dades d'activitat de 2019, així com una estimació del volum de treball que pot representar les noves tasques amb els indicadors d'informació disponibles. S'han pres

com a referència les dades de 2019, atès que les relatives a 2020 i 2021 no són representatives de l'activitat duta a terme per les unitats competents en matèria de memòria democràtica, degut a l'impacte de la crisi sanitària produïda per la COVID-19.

L'estudi recull el nombre total d'hores previstes de treball que es deriven, d'una banda, de la implementació de les noves tasques i de l'altra, de l'increment de les tasques actuals que es preveu amb l'aplicació de la Llei. Els càlculs s'han fet en base al temps mitjà de dedicació anual per procediment o tasca.

A continuació es desglossa per a cadascuna de les unitats afectades, la Direcció General de Memòria Democràtica i el Memorial Democràtic.

3.1. Direcció General de Memòria Democràtica (DGMD)

Les noves tasques que assumirà la DGMD d'acord amb l'Avantprojecte de la Llei són:

- Elaboració del cens de les víctimes.
- Procediments sancionadors per l'incompliment de retirada de simbologia franquista.
- Informes de seguiment de retirada de simbologia franquista.
- Publicitat de retirada de distincions, nomenaments, títols i honors institucionals.
- Base de dades de sancions per ajudes i subvencions públiques.
- Declaració de Paisatges i Espais de Memòria Democràtica de Catalunya.
- Procediments sancionadors per les infraccions previstes a la Llei de memòria democràtica.
- Procediments de localització i identificació dels infants separats o sostrets de les seves famílies (per al cas que aquestes actuacions hagin de ser efectuades pel departament competent en matèria de memòria democràtica). Quant a aquests procediments, s'ha fet l'estimació en base a les dades de l'Observatori de les Desaparicions Forçades de Menors. Segons aquest, hi ha 400 denúncies de particulars presentades entre el 2010 i el 2014.
- Anàlisi de possibles il·lícits penals a denunciar als Mossos d'Esquadra, Fiscalia i autoritat judicial competent.
- Anàlisi i proposta d'accions processals per l'existència d'indisidències de comissió d'il·lícits penals.
- Elaboració i aprovació del Catàleg dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya.
- Revisió i proposta de mesures i accions per a la gestió del paisatge i el patrimoni de memòria democràtica i per assolir els objectius de qualitat paisatgística.
- Informes sobre els Paisatges i Espais de Memòria Democràtica de Catalunya (preceptius al planejament territorial i urbanístic).
- Suport i organització per a la constitució i desenvolupament de la Comissió de Memòria Democràtica.
- Informe anual amb dades estadístiques sobre actuacions desenvolupades (procediments sancionadors i altres).

Respecte les tasques ja existents, es preveu un increment de les següents:

- Actuacions de senyalització (actes de reconeixement).
- Promoció d'estudis i publicacions de reconeixement i homenatge.
- Protocols, convenis o acords de col·laboració amb administracions o entitats d'altres estats.
- Cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura.
- Col·laboració dels mitjans de comunicació públics en la divulgació de la memòria democràtica (CCMA).
- Mapes de localització.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- Recuperació i identificació de les persones desaparegudes.
- Acords de col·laboració de dignificació dels espais.
- Foment de la recerca i la divulgació de la memòria democràtica (subvencions i convenis).

Sobre el volum de dades d'activitat 2019 o estimades (per les noves tasques) s'ha aplicat un percentatge del volum de treball que es calcula per un any i una estimació de dedicació d'hores anuals per a cada procediment o tasca.

A continuació es presenten les dades d'estimació de càrrega de treball i hores de dedicació resultants:

Doc. original signat per:
Antoni Font Renom 04/04/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:21:50

Pàgina 16 de 30

Direcció General de Memòria Democràtica		Estimació/ Dades 2019	% d'increment sobre dades	Càrrega de treball addicional/ expedients estimats anuals	Temps mitjà de dedicació anual unitari (hores)	Total temps estimat dedicació anual (hores)
Estimació de l'increment del volum de treball per les actuacions previstes a l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica						
Noves tasques	Cens de víctimes de la Guerra Civil i de la dictadura franquista	100	120%	120	2	240
	Procediments sancionadors per incompliment retirada simbologia franquista	450	20%	90	30	2.700
	Informes de seguiment de retirada de simbologia franquista (mensuals)	12	100%	12	4	48
	Publicitat retirada de distincions, nomenaments, títols i honors institucionals	5	100%	5	0,5	3
	Base de dades sancions per a la gestió d'ajudes i subvencions públiques	100	100%	100	0,5	50
	Procediments sancionadors per infracció de la Llei memòria democràtica	30	100%	30	30	900
	Procediments de localització i identificació dels infants separats o sostrets de les seves famílies	400	50%	200	15	3.000
	Anàlisi de possibles il·lícits penals a denunciar als Mossos d'Esquadra, Fiscalia i autoritat judicial competent	-	-	5	10	50
	Anàlisi i proposta d'accions processals per l'existència d'indícis de comissió d'il·lícits penals	-	-	5	10	50
	Elaboració i aprovació del Catàleg dels Paisatges de Memòria Democràtica de Catalunya	-	-	1	160	160
	Revisió i proposta de mesures i accions per a la gestió del paisatge i el patrimoni de memòria democràtica i per assolir els objectius de qualitat paisatgística	-	-	100	160	1.600
	Informes sobre els Paisatges i Espais de Memòria Democràtica de Catalunya (preceptius al planejament territorial i urbanístic)	-	-	100	160	1.600
	Suport i organització per a la constitució i el desenvolupament de la Comissió de Memòria Democràtica	-	-	1	10	10
	Informe anual amb dades estadístiques sobre actuacions desenvolupades (procediments sancionadors i altres)	-	-	1	10	10

17

Doc original signat per:
Antoni Font Renom 04/04/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al
09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:21:50

Pàgina 17 de 30

Generalitat de Catalunya

Departament de Justícia

Direcció General de Memòria Democràtica			Estimació/ Dades 2019	% d'increment sobre dades	Càrrega de treball addicional/ expedients estimats anuals	Temps mitjà de dedicació anual unitari (hores)	Total temps estimat dedicació anual (hores)
Estimació de l'increment del volum de treball per les actuacions previstes a l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica							
Tasques existents	Actuacions de senyalització (actes de reconeixement)		6	20%	1	20	20
	Promoció d'estudis i publicacions de reconeixement i homenatge		1	20%	1	20	20
	Protocols, convenis o acords de col·laboració amb administracions o entitats d'altres estats		1	20%	1	20	20
	Cens de persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura		100	20%	20	2	40
	Col·laboració dels mitjans de comunicació públics en la divulgació de la memòria democràtica (CCMA)		-	-	4	10	40
	Mapes de localització - actualització		1	20%	1	10	10
	Recuperació i identificació de les persones desaparegudes	fosses obertes	6	20%	1	10	10
		individus recuperats	6	20%	1	10	10
		persones identificades	1	20%	1	10	10
	Acords de col·laboració per a la dignificació d'espais		2	20%	0	10	0
Foment de la recerca i la divulgació de la memòria democràtica	subvencions	35	20%	7	40	280	
	convenis	1	100%	1	10	10	
					Total increment d' hores del personal de la DGMD		10.891

Font: dades d'activitat de 2019 pròpies de la DGMD

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

3.2. Memorial Democràtic

Les mesures contingudes a l'Avantprojecte de la llei de memòria democràtica, que ha d'assumir el Memorial Democràtic, són:

Noves tasques:

- Informes de sol·licitud de retirada de simbologia franquista. El volum de treball s'ha estimat sobre el total d'elements pendents de retirada (aproximadament, 2.500) i, sobre aquest, s'ha aplicat un percentatge d'estimació anual de sol·licituds.
- Informe anual amb dades estadístiques sobre actuacions desenvolupades.
- Difusió de les produccions culturals objecte de censura durant la dictadura franquista.

Tasques existents sobre les quals es preveu un increment:

- Foment del coneixement de la memòria democràtica
 - Exposicions
 - Premis
 - Activitats per a estudiants i professors
 - Publicacions
 - Llambordes instal·lades (Stolpersteine)
- Xarxa d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya
 - Subvencions
 - Senyalitzacions
- Cens de simbologia
 - Actualització del Cens de 2010
 - Ampliació de l'abast del Cens

Sobre les dades d'activitat de 2019, s'ha aplicat un percentatge d'increment individualitzat per a cadascuna de les actuacions i un temps mitjà de dedicació unitari per a cadascun dels procediments.

A continuació es desglossa el càlcul del total d'hores estimades d'increment derivat de l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Memorial Democràtic			Estimació/ Dades 2019	% d'increment sobre dades	Càrrega de treball / expedients estimats anuals	Temps mitjà de dedicació anual unitari (hores)	Total temps estimat dedicació anual (hores)
Estimació de l'increment del volum de treball per les actuacions previstes a l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica							
Noves tasques	Informes de sol·licitud de retirada de simbologia franquista		2.500	10%	250	5	1.250
	Informe anual amb dades estadístiques sobre actuacions desenvolupades		-	-	1	10	10
	Difusió de les produccions culturals objecte de censura durant la dictadura franquista		-	-	4	10	40
Tasques existents	Foment del coneixement de la memòria democràtica	exposicions	16	40%	6	40	240
		premís	1	100%	1	40	40
		activitats per a estudiants i professors	50	40%	20	40	800
		publicacions	5	20%	1	40	40
		llambordes instal·lades	34	20%	7	10	70
	Xarxa d'Espais de Memòria Democràtica	subvencions	34	40%	14	40	560
		senyalitzacions	8	20%	2	10	20
	Cens de simbologia franquista	actualització	1	20%	1	30	30
		ampliació	100	20%	20	30	600
					Total increment d'hores del Memorial Democràtic		3.700

Font: dades d'activitat de 2019 pròpies del Memorial Democràtic

Doc original signat per:
Antoni Font Renom 04/04/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:21:50

Pàgina 20 de 30

4. Proposta d'increment de dotacions

Sobre el total d'hores, estimat, de càrrega de treball derivada de l'Avantprojecte de la llei de memòria democràtica (10.891 per a la DGMD i 3.700 per al Memorial Democràtic) s'ha aplicat un percentatge reductor del 10%, que equival a la càrrega de treball addicional que poden assumir les unitats amb les dotacions actuals.

Per tal de calcular les dotacions necessàries, s'ha dividit el nombre d'hores, un cop aplicat el percentatge de reducció, pel nombre d'hores d'una jornada actual (aproximadament, 1.640 hores/anuals), d'acord amb el detall següent:

Càlcul de l'increment de personal necessari per assumir la càrrega de treball addicional					
Descripció	Hores totals	% reducció*	Hores amb % reducció	Hores jornada anual	Nombre persones a incrementar
Hores estimades DGMD	10.891	10%	9.802	1.640	6
Hores estimades MD	3.700	10%	3.330		2

*Percentatge màxim de càrrega de treball que s'estima que pot assumir la unitat amb el personal existent.

D'aquesta manera, i a fi d'assumir l'increment de la càrrega de treball derivat de les mesures previstes a l'Avantprojecte de llei de memòria democràtica, es proposa l'increment de 6 dotacions per a la DGMD i de 2 per al Memorial Democràtic.

La distribució de les tasques en aplicació de l'Avantprojecte de la Llei per la DGMD és del 80% per al personal tècnic i del 20% per al personal administratiu. En el cas del Memorial Democràtic, les tasques són el 100% de personal tècnic.

Tenint en compte la distribució de tasques entre el personal tècnic i personal administratiu, es proposa l'increment següent:

- 5 dotacions de personal tècnic i 1 dotació per personal administratiu per la Direcció General de Memòria Democràtica.
- 2 dotacions de personal tècnic pel Memorial Democràtic.

A continuació es detalla el càlcul de la proposta d'increment segons la distribució de tasques entre el personal tècnic i administratiu.

Proposta d'increment segons la distribució de les tasques entre personal tècnic i administratiu					
Unitat	Proposta increment dotacions	% tasques personal tècnic	% tasques personal administratiu	Personal tècnic	Personal administratiu
DGMD	6	80%	20%	5	1
Memorial Democràtic	2	100%	-	2	-

D'altra banda, la Llei estableix la figura de la gerència. La possibilitat que existís aquesta figura ja constava als estatuts del Memorial Democràtic, aprovats pel Decret 145/2008, de 15 de juliol. Com s'ha indicat, la despesa anual per aquest concepte ascendeix a 66.500,29 euros.

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Amb relació al pressupost necessari per atendre la despesa derivada de l'increment de dotacions, cal tenir en compte que els càlculs efectuats són una mera previsió, la realització dels quals pot variar de manera substantiva en funció de dues variables:

- D'una banda, dels termes en què s'aprovi la norma, és a dir, del fet que de la norma es derivi una ampliació dels serveis que es presten actualment o la prestació de nous serveis.
- D'altra banda, de la sol·licitud efectiva per part de la ciutadania dels serveis oferts, així com del grau de compliment de tot allò que regula la norma.

En conseqüència, l'aprovació de la norma no suposarà, en un primer moment, un increment de les places pressupostades, ni dels crèdits de capítol 1 del Departament de Justícia, sinó que la necessitat efectiva de dotacions s'anirà concretant un cop aprovada la norma.

En cas que, un cop en vigor la llei i analitzat l'increment de la càrrega de treball que aquesta suposa, es conclouï que aquesta no es pot assumir amb els recursos humans actuals i que cal incrementar el nombre de dotacions, caldrà que el Departament de Justícia disposi de dotació pressupostària per atendre la seva aplicació, per a la qual cosa, si s'escau, s'efectuarà un expedient de dimensionament, amb l'autorització de l'òrgan competent.

Pel que fa al Memorial Democràtic, aquest disposa actualment de dos llocs de treball qualificats com de conjunturals, i que estan dedicats a l'elaboració del Cens de simbologia franquista. Atès que l'Avantprojecte de llei ha d'establir l'obligació de retirada de dita simbologia, un termini per efectuar-la, mesures coercitives per al supòsit que la retirada no s'efectuï voluntàriament, així com sancions en cas d'incompliment de la resolució per la qual se n'ordena la retirada, en cas que la norma s'aprovi en els termes proposats, els llocs de treball esmentats esdevindrien estructurals, ja que les tasques que desenvolupen resulten essencials per a l'aplicació de la norma.

La modificació de la seva naturalesa conjuntural a estructural implicaria la incorporació dins la relació de llocs de treball de l'entitat dels dos llocs esmentats, i la seva inclusió dins la plantilla pressupostària. A aquest efectes, se sol·licitaria a la Secretaria d'Administració i Funció Pública la proposta d'increment de la plantilla pressupostària corresponent.

B. Informe d'impacte econòmic i social.

Des que l'Administració de la Generalitat va començar a desenvolupar polítiques de memòria, les actuacions efectuades han tingut un impacte notable en la societat. Si considerem les xifres, estem parlant dels aspectes següents:

- S'han registrat en el Mapa de fosses 671 fosses comunes (324 confirmades i 347 probables), en les quals hi ha referenciats 13.204 individus.
- En el Cens de persones desaparegudes que la Generalitat gestiona des de 2003 es compten ara més de 6.223 persones desaparegudes les famílies de les quals han sol·licitat la cerca. Per tant, si tenim en compte que cada família consta de diverses persones que estan involucrades en la recerca, la repercussió en la societat és considerable.
- Aquests familiars, i altres persones interessades o implicades en la recuperació de la memòria democràtica, s'agrupen en associacions. Algunes d'aquestes associacions tenen una activitat social rellevant, tant en la difusió del Cens i la col·laboració en la recerca de desapareguts com en l'organització d'esdeveniments per donar a conèixer la memòria recent. A Catalunya hi ha avui aproximadament un centenar d'associacions memorialistes actives.

22

Doc. original signat per:
Antoni Font Renom 04/04/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:21:50

Pàgina 22 de 30

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

- Fins a desembre de 2021, s'han dut a terme intervencions en 61 fosses (36 a partir del Pla de Fosses 2017-2019), s'han recuperat 803 individus i 351 perfils han estat reinhumats. A més, es pot determinar el lloc d'inhumació de 642 persones desaparegudes.

- En el marc del Programa d'Identificació Genètica (PIG), que permet obtenir informació de l'ADN de les famílies per poder identificar les restes trobades, s'han elaborat 2.684 perfils familiars, que han permès identificar 23 persones, i una altra persona en col·laboració amb la Comunitat Foral de Navarra.

- La Generalitat de Catalunya ha atorgat, des de l'any 2000 i fins a 31 de desembre de 2021, 39.526 indemnitzacions a persones que han sofert privació de llibertat com a conseqüència dels supòsits establerts a la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia.

- Per tal de recopilar la informació existent relativa a una persona (com ara dades relatives a consells de guerra i expedients de responsabilitat política a què hagi estat sotmesa) i lliurar-los a les famílies, la Direcció General de Memòria Democràtica realitza treballs de recerca documental. A finals de 2021, s'havia tramès informació a 705 famílies.

Els principals impactes econòmics i socials que es preveuen amb l'aprovació de la llei són:

- Pel que fa a l'impacte econòmic, en funció dels nous drets ciutadans que s'hi recullen, caldrà preveure un increment en el pressupost dedicat a les polítiques de memòria. Un exemple molt clar és que a la nova Llei es proposa l'ampliació del concepte de víctima, que pot comportar el reconeixement de nous drets, amb una xifra que avui no està encara quantificada.

- L'impacte social de l'aplicació d'aquesta Llei és molt rellevant:

· A Catalunya es calcula que hi ha aproximadament 20.000 persones sense identificar en fosses.

· No hi ha dades exactes sobre menors sostrets de les seves famílies.

· No hi ha dades exactes dels exiliats/refugiats en camps francesos.

· No hi ha dades exactes de les persones LGTBI víctimes durant el franquisme.

· No hi ha dades sobre confiscacions de béns.

- No es preveu que l'Avantprojecte de llei tingui impacte ambiental.

C. Informe d'impacte normatiu

a) Impacte sobre les mesures d'intervenció administrativa

La norma proposada conté determinades mesures que tenen incidència sobre els ciutadans i les ciutadanes directament afectats per la situació concreta. Són les següents:

- Col·laboració de terceres persones (article 5)

Als efectes de reconèixer la condició de víctima i de l'establert al títol IV, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica pot sol·licitar el testimoni o l'informe de terceres persones que, pel seu coneixement directe o indirecte dels fets o pels seus coneixements o la seva experiència tècnica, puguin aportar informació

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

rellevant per identificar les víctimes i per conèixer les circumstàncies en què es van cometre violacions de drets humans i, en cas de desaparició, sobre la sort que aquestes van córrer.

- Ocupació de terrenys per dur a terme intervencions en fosses (article 21)

En cas que calgui ocupar terrenys de titularitat privada per efectuar intervencions en fosses, s'ha de sol·licitar el consentiment dels titulars dels drets sobre els terrenys en què es trobin les restes. En el cas que no s'obtingui el consentiment, l'Administració de la Generalitat pot autoritzar l'ocupació temporal d'aquests terrenys, amb l'audiència prèvia dels titulars dels drets afectats i amb l'establiment de la indemnització corresponent.

- Descobriment de restes (article 23)

L'article 23.2 estableix una obligació per la ciutadania de comunicar el descobriment de restes en el termini de 48 hores, que es pot fer mitjans gratuïts (trucada telefònica, tramitador genèric, etc.). Aquesta obligació ja s'estableix a la normativa vigent actualment.

- Retirada de simbologia franquista (article 35)

La retirada de simbologia franquista és una obligació establerta a la Llei 52/2007, de 26 de desembre, per la qual es reconeixen i amplien drets i s'estableixen mesures a favor dels qui van patir persecució o violència durant la Guerra Civil i la Dictadura i, per tant, la retirada ja s'hauria d'efectuar, amb els costos a càrrec del titular.

- Comunicació de la intenció de dur a terme intervencions en Espais de Memòria Democràtica (article 44.3)

Amb la finalitat de salvaguardar els valors dels Espais de Memòria Democràtica de Catalunya, s'estableix l'obligació de les persones que en siguin promotores de comunicar al departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica, amb caràcter previ a la sol·licitud de la resta d'autoritzacions o llicències, la intenció de dur a terme qualsevol intervenció, actuació o canvi d'ús que afecti l'Espai de què es tracti. La comunicació s'ha d'acompanyar del projecte corresponent. Als efectes esmentats, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica pot assessorar sobre les actuacions que cal efectuar.

b) Impacte des de la perspectiva de la simplificació i la reducció de càrregues administratives per a les empreses i la ciutadania.

L'impacte de l'Avantprojecte de Llei de memòria democràtica és bàsicament de tipus social i de drets individuals i col·lectius: el dret de les persones i els pobles a conèixer la seva història.

Des del punt de vista de la simplificació, l'Avantprojecte de Llei refondrà en un mateix text la regulació continguda actualment a la Llei 13/2007, del 31 d'octubre, del Memorial Democràtic; la Llei 10/2009, de 30 de juny, sobre la localització i la identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i la dignificació de les fosses comunes; i les disposicions finals de la Llei 11/2017, del 4 de juliol, de reparació jurídica de les víctimes del franquisme, les quals, alhora, actualitza i millora. Així mateix, es derogan expressament la Llei 16/2001, de 29 de novembre, d'ampliació dels terminis de resolució del procediment i de presentació de sol·licituds concedits pel Decret 288/2000, de 31 d'agost, pel qual s'estableixen els requisits per regular les indemnitzacions de les persones incloses en els supòsits previstos per la Llei 46/1977, de 15 d'octubre, d'amnistia, i excloses dels beneficis de la disposició addicional divuitena dels pressupostos generals de l'Estat per als períodes 1990 i

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

1992; així com la disposició transitòria tercera de la Llei 7/2004, de 16 de juliol, de mesures fiscals i administratives.

Des del punt de vista de la reducció de càrregues administratives per a les empreses i la ciutadania, no se'n considera cap impacte.

D. Informe d'impacte de gènere.

La invisibilitat i l'absència de referències a les aportacions de les dones a la Història ha estat una constant, i el període històric comprès entre la Segona República i la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil no n'ha estat una excepció.

El paper actiu de les dones (com a combatents, polítiques, sindicalistes, etc.); la seva participació en la lluita en favor de la llibertat, la igualtat i la solidaritat; i el seu protagonisme en la construcció de la societat democràtica han estat minimitzats i estereotipats.

La ciutadania sovint desconeix quina va ser la participació que van tenir les dones durant la Guerra Civil, en què van formar part d'unitats de combat (com les milicianes), van prestar serveis com a infermeres, periodistes, fotògrafes, operàries per a la fabricació de material bèl·lic, costureres per al front, etc., o van ser membres dels diversos comitès d'ajut. També es desconeixen les accions de les dones a les ciutats i al camp durant el conflicte, període durant el qual es van haver de fer càrrec dels negocis, de les fàbriques, dels conreus, de l'educació dels infants, etc.

Així mateix, les dones han estat invisibilitzades com a víctimes, tot i que durant la Guerra Civil i la dictadura franquista van ser objecte d'una repressió específica. Les dones van patir vexacions, violacions, persecució, violència o càstigs, per haver estat cònjuges, companyes o familiars de víctimes masculines o, simplement, pel fet de ser dones.

Durant la Guerra Civil i la postguerra immediata, les dones van patir càstigs especialment humiliants per a elles, com ara rapar-los el cap o fer-los ingerir oli de ricí i, tot seguit, obligar-los a passejar pels carrers de les seves viles.

Durant la dictadura, moltes dones van ser represaliades per la seva activitat intel·lectual, política o sindical, o per haver intentat exercir el dret al lliure desenvolupament de la seva personalitat en contra del model patriarcal imposat, que implicava la submissió i la discriminació de les dones. D'altres ho van ser per haver transgredit els límits de la idea de feminitat preconcebuda.

Menció específica mereix el fenomen de la desaparició forçada de menors, que es va iniciar durant la Guerra Civil, es va intensificar durant la dictadura com a instrument de repressió política (especialment, contra dones republicanes, mares solteres i dones d'origen humil) i va tenir continuïtat més enllà de la Transició.

Cal continuar investigant les conseqüències de la Guerra Civil i de la dictadura franquista sobre les dones; la repressió exercida contra aquestes en els aspectes polític, religiós, educatiu i social, tant en l'àmbit públic com en el privat i homenatjar públicament les dones que la van patir; reconèixer el llegat democràtic de les dones i, en definitiva, recuperar la memòria democràtica des de la perspectiva de gènere.

Per tot l'exposat, s'ha de tenir en consideració l'impacte social d'aquesta llei en el col·lectiu de les dones, amb l'objecte d'incorporar la perspectiva de gènere en la difusió del coneixement del període històric a què fa referència dita norma, per recuperar la condició de subjecte actiu

25

Doc. original signat per:
Antoni Font Renom 04/04/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:21:50

Pàgina 25 de 30

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

de les dones en la història i posar en valor la seva participació en el procés de formació de la societat.

Per aquest motiu, es proposa que l'Avantprojecte inclogui un seguit de mesures adreçades a assolir aquest objectiu.

L'article 2, relatiu als principis rectors, estableix que aquesta norma es fonamenta en els valors de convivència, concòrdia, respecte, diversitat, pluralisme polític, igualtat de totes les persones i cultura de la pau.

L'article 3 fa referència expressa a la realització pel departament competent en matèria de memòria democràtica d'investigacions historiogràfiques sobre la participació que van tenir les persones que, directament o indirecta, van prendre part del conflicte bèl·lic, així com sobre el paper i l'experiència específica de les dones durant el període que comprèn la Guerra Civil espanyola i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil.

En base a aquest precepte (que s'ha de posar en connexió amb la disposició addicional tercera), la direcció general competent en matèria de memòria democràtica podrà, per exemple, efectuar estudis sobre la participació de les dones en la Guerra Civil com a combatents. En concret, és d'especial interès l'estudi dels serveis prestats per les dones en l'àmbit sanitari (part de les quals eren brigadistes internacionals), àmbit de particular interès per a l'estudi d'aquest període i en el qual les dones van tenir una actuació destacada.

L'article 15 atribueix la condició de víctimes a les dones que van patir violència física, sexual, psíquica, social o econòmica, així com discriminació laboral, com a conseqüència de la repressió directa contra elles o indirecta contra algun familiar.

Per tal d'impulsar el coneixement públic dels fets relacionats amb les dones esdevinguts en el període històric a què fa referència l'Avantprojecte i de retre'ls reconeixement públic, l'article 17.4 estableix l'obligació de la Generalitat de dur a terme actes per donar a conèixer el paper actiu de les dones en la vida cultural, política i sindical i en la defensa dels drets i les llibertats democràtics, i la repressió patida per aquest motiu; així com les limitacions i discriminacions socials, educatives, culturals, econòmiques i jurídiques patides per les dones durant la Guerra Civil i la dictadura franquista, i l'obligació d'impulsar l'homenatge a aquelles que les van patir.

Tot i que existeix una norma específica que aborda de manera integral el fenomen de la desaparició forçada de menors (la Llei 16/2020, del 22 de desembre, de la desaparició forçada de menors a Catalunya), l'Avantprojecte de llei que es proposa hi dedica l'article 23.

L'article 37, relatiu a la col·laboració dels mitjans de comunicació públics en la divulgació de la memòria democràtica, fa referència específica a la difusió de continguts relatius a l'experiència específica de les dones en l'àmbit de la memòria democràtica en els programes divulgatius sobre aquest àmbit.

Així mateix, l'article 36, referent a la difusió de les produccions culturals objecte de censura durant la dictadura franquista, fa menció expressa a la difusió d'obres d'autoria femenina.

Finalment, l'article 59 inclou entre les funcions del Memorial Democràtic la recuperació i divulgació del paper de les dones com a subjecte històric en el període comprès entre el 1931 i el 1980. Per aquest motiu, forma part de la Junta de Govern de l'entitat la presidència de l'Institut Català de les Dones (article 60).

26

Doc. original signat per:
Antoni Font Renom 04/04/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al
web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:21:50

Pàgina 26 de 30

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

D'altra banda, cal tenir en compte l'existència de disposicions de rang reglamentari en matèria de memòria democràtica, les quals caldrà adaptar al nou marc normatiu un cop s'hagi aprovat l'Avantprojecte de llei. En aquest sentit, es preveu que la norma que substitueixi l'Ordre IRP/91/2010, de 18 de febrer, per la qual es crea la Xarxa d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya, inclogui dins la tipologia d'Espais de Memòria Democràtica de Catalunya aquells espais amb una significació especial per a la memòria democràtica de les dones.

En la redacció de l'Avantprojecte s'ha vetllat per usar un llenguatge no androcèntric. Així mateix, en la regulació dels òrgans col·legiats a què fa referència l'Avantprojecte s'estableix l'obligació de vetllar perquè en la seva composició hi hagi una proporció equilibrada entre homes i dones.

Correspon a l'Institut Català de les Dones emetre l'informe d'impacte de gènere.

La Comissió de memòria democràtica

Es preveu que l'Avantprojecte de llei creï una Comissió de Memòria Democràtica, com a comissió independent, amb funcions consultives i d'assessorament, amb la finalitat d'aprofundir en el coneixement dels esdeveniments, les accions, actuacions i actituds de lluita que formen part de la memòria democràtica, així com d'analitzar les violacions de les normes internacionals de drets humans i les violacions del dret internacional humanitari, i les causes estructurals, els patrons i les característiques de la repressió durant la Guerra Civil i la dictadura franquista fins a la constitució del primer govern escollit democràticament a Catalunya d'ençà de la fi de la Guerra Civil. Es preveu específicament que la violència i la repressió exercides contra les dones siguin objecte d'especial atenció de la Comissió.

La Comissió estarà composta per un màxim de nou persones membres, nomenades pel Parlament de Catalunya entre professionals dels àmbits del dret, la història, l'antropologia, la politologia, la filosofia, la psicologia i altres disciplines científiques. En el nomenament de les persones membres de la Comissió caldrà vetllar per la representació equilibrada de dones i homes.

La perspectiva de gènere en les comissions adreçades a conèixer la veritat dels fets esdevinguts durant conflictes armats i règims totalitaris

Els abusos als drets humans són infligits de manera diferent a homes i dones. Així mateix, els diferents rols de gènere influeixen en les percepcions socials de la violència. Amb freqüència, això porta que els delictes de violència sexual resultin excusats, ja que són presentats com a actes lamentables però inevitables; o que certes accions siguin presentades com a naturals per ser suposadament inherents als rols de gènere. Com a resultat, ha estat comú que s'ignori o passi per alt la violència sexual en els conflictes, com a conseqüència normal o epifenomen de patrons majors de violència.

A més, abusos com el reclutament forçat de nens són enfocats com a fets que afecten en la seva majoria als homes, assumint tàcitament que és normal que els homes siguin combatents i ignorant les experiències de les nenes.

Les comissions adreçades a conèixer la veritat dels fets esdevinguts durant conflictes armats i règims totalitaris han d'incorporar la perspectiva de gènere, amb la finalitat de comprendre de manera integral les violacions dels drets humans, fer visibles els abusos contra les dones i refutar les idees errades de masculinitat associades a l'exercici de la violència. Simultàniament, aquestes comissions han d'assegurar que les dones siguin vistes no sols com a beneficiàries passives d'ajuda, sinó com a agents amb experiències específiques i veus

27

Doc. original signat per:
Antoni Font Renom 04/04/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:21:50

Pàgina 27 de 30

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

clares i com a aliades clau per assegurar que el treball de la comissió arribi de manera efectiva a la societat.

La visibilització de la violència de gènere

La perspectiva de gènere ha de ser incorporada des de l'inici en les tasques de les comissions adreçades a conèixer la veritat dels fets esdevinguts durant conflictes armats i règims totalitaris. Adoptar aquesta perspectiva implica incloure en el mandat la recerca de la violència basada en criteri de gènere, però sense limitar-se a aquest aspecte.

La recerca de la comissió ha de tractar la violència sexual com un patró multifacètic, complex i criminal, que va més enllà de la violació. S'han d'estudiar totes les formes d'abús contra les dones i nenes amb propòsits sexuals i qualsevol contravençió als drets sexuals i reproductius de les dones. A més, la comissió no s'ha d'enfocar en la violència sexual excloent altres tipus de violacions comeses contra les dones. Així, per exemple, la comissió ha de tractar les experiències de dones que, com a resultat de l'exili, el desplaçament forçat o l'assassinat de familiars homes, es van convertir en les úniques que obtenien ingressos per mantenir la seva família. La comissió ha de reconèixer que les dones, amb molta freqüència, sofreixen nous abusos, i són víctimes de la marginalitat i la discriminació com a resultat de la mort o desaparició dels seus familiars homes. Les desigualtats socials i estructurals existents entre homes i dones exacerben l'impacte de les violacions inicials. Aquestes noves formes d'agressió han de ser abordades per la comissió en la cerca efectiva de la veritat.

L'associació particular de la masculinitat amb l'exercici de la violència pot aclarir els patrons d'abús. En certs casos, per exemple, els joves poden estar d'acord amb el reclutament de menors d'edat pel fet que la guerra és vista com una iniciativa masculina. La capacitat de cometre actes de crueltat s'associa amb freqüència a la masculinitat, i la crueltat contra els presoners i les dones pot ser vista com una demostració de virilitat. Determinats crims, com la violència sexual contra els homes, romanen en silenci perquè són vistos com un desafiament a les nocions tradicionals de masculinitat.

En termes pràctics, això significa que la comissió ha de treballar des del principi per construir una perspectiva de gènere en totes les àrees de la seva recerca. S'ha d'emprar una perspectiva de gènere en el disseny i l'aplicació d'instruments d'investigació, com les declaracions i audiències. Així mateix, les violacions associades al gènere han de figurar de manera prominent en l'informe final.

La participació de les dones en les tasques de la comissió

S'ha de considerar el gènere en el procés de selecció i nomenament del personal que integra la comissió. Les comissionades brinden un ambient de suport i reafirmació per a les víctimes dones. Totes les persones integrants de la comissió han de tenir experiència de gènere i ser sensibles a aquesta perspectiva.

La comissió ha d'estar oberta a la cooperació amb agrupacions de dones en totes les etapes del treball, inclosa la divulgació de la seva tasca a les víctimes dones.

Per tal d'assegurar la participació de les dones en les tasques de la comissió, alguns aspectes a tenir en compte són: el nomenament de comissionats i comissionades amb experiència de gènere; l'anàlisi de l'experiència d'altres comissions sobre la manera d'incorporar i compartir perspectives de gènere; l'anàlisi de la forma més idònia de prendre declaracions a les dones, i de les vies més apropiades de divulgació cap a les dones, entre d'altres.

28

Doc. original signat per:
Antoni Font Renom 04/04/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:21:50

Pàgina 28 de 30

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

Respecte a la presa de declaracions, els passos que es poden seguir per assegurar la participació digna i còmoda de les dones inclouen l'ús de mesures de divulgació comunitària per assegurar que les dones rebin informació sobre l'existència de la comissió i sobre la possibilitat de participar-hi. A més, les persones que prenen declaracions han de rebre formació per conduir entrevistes amb sensibilitat a l'estat emocional que poden experimentar les dones durant la prestació del seu testimoniatge. Generalment, les dones i nenes se senten més còmodes parlant amb altres dones.

La comissió ha de considerar la possibilitat de realitzar audiències temàtiques sobre gènere. Les víctimes adultes de violència sexual han de tenir la possibilitat de triar si el seu testimoniatge és o no confidencial. En alguns casos, les víctimes d'abús sexual, homes o dones, podrien preferir mantenir el seu testimoniatge com a confidencial. En altres casos, les víctimes poden decidir que el seu testimoniatge sigui un poderós instrument de reconeixement i educació.

3. COMPARACIÓ DE LES OPCIONS DE REGULACIÓ CONSIDERADES

L'opció proposada comporta l'aprovació d'una nova norma amb rang de llei. Aquesta opció és la necessària ja que s'hi regularan aspectes que actualment ja estan regulats per normes amb rang de llei (en concret, per la Llei 13/2007, de 31 d'octubre, del Memorial Democràtic; la Llei 10/2009, de 30 de juny, sobre localització i identificació de les persones desaparegudes durant la Guerra Civil i la dictadura franquista i la dignificació de les fosses comunes; i la Llei 11/2017, de 4 de juliol, de reparació jurídica de les víctimes del franquisme). Així mateix, es regulen altres aspectes de la regulació dels quals també requereix una norma amb rang de llei (com ara drets i obligacions de la ciutadania i d'altres administracions, tipificació d'infraccions, establiment de sancions, etc.).

S'estima que la iniciativa legislativa proposada és la millor. Aquesta alternativa es considera viable per solucionar els problemes detectats i la més adequada per abordar els nous objectius fixats per a les polítiques de memòria. A més, entenem que afavorirà la transparència de cara a la ciutadania, la simplificació normativa i la coherència global d'aquestes polítiques.

La norma resultat s'adequarà als principis de bona regulació de necessitat, eficàcia, proporcionalitat, seguretat jurídica, transparència i eficiència a què fa referència l'article 129 de la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del procediment administratiu comú de les administracions públiques, i l'article 62 de la Llei 19/2014, del 29 de desembre, de transparència, accés a la informació pública i bon govern.

Es donarà compliment als principis de necessitat i eficàcia degut a les raons d'interès general en què es fonamenta la norma, que són fer efectius els principis i les normes del dret internacional públic relatives als drets de les víctimes de greus violacions de drets humans i del dret internacional humanitari a la veritat, a la justícia i a la reparació i l'obligació dels estats de garantir la no repetició; així com fomentar els principis, els valors i les llibertats democràtiques i la cohesió social.

Pel que fa al principi de transparència, de conformitat amb l'Acord del Govern de 22 de gener de 2019, relatiu a l'oportunitat de les iniciatives legislatives del Govern i a la seva consulta pública, es va efectuar una consulta pública prèvia a l'elaboració de la norma, i l'Avantprojecte de llei se sotmetrà al tràmit d'informació pública. També se sotmetrà a audiència de les entitats memorialistes i de les organitzacions associatives d'ens locals.

Amb relació als principis de proporcionalitat i eficiència, el text de la norma contindrà la regulació imprescindible per assolir els objectius esmentats, i remetrà a altres normes

29

Doc. original signat per:
Antoni Font Renom 04/04/2022

Document electrònic garantit amb signatura electrònica. Podeu verificar la seva integritat al web csv.gencat.cat fins al 09/03/2026

Original electrònic / Còpia electrònica autèntica

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

Data creació còpia:
09/03/2023 10:21:50

Pàgina 29 de 30

Generalitat de Catalunya
Departament de Justícia

sectorials aplicables per regular els aspectes que incideixen en altres àmbits competencials. La norma refundrà les diverses normes amb rang de llei preexistents i establirà noves mesures que concerneixen els drets de la ciutadania. No existeixen altres mesures menys restrictives de drets o que imposin menys obligacions a les persones destinatàries, de manera que s'estableixen les càrregues administratives imprescindibles per aconseguir els propòsits exposats.

Per tal de garantir el principi de seguretat jurídica, la norma farà efectiu el principi rector establert a l'article 54 de l'Estatut d'autonomia, relatiu a la memòria democràtica, i serà coherent amb la resta de l'ordenament jurídic català (en particular, amb la normativa en matèria d'arxius i gestió de documents, d'accés a la informació, de paisatge, de patrimoni cultural i de salut) i de la Unió Europea, especialment pel que fa a la regulació de la protecció de dades personals. En aquest sentit, la llei s'adequarà a la normativa vigent en aquesta matèria pel que fa als tractaments de dades personals que és necessari efectuar per tal de donar compliment al que s'hi estableix. La llei refundrà diverses normes prèvies en matèria de memòria democràtica i establirà les derogacions pertinents, de manera que es generarà un marc normatiu estable, previsible, integrat, clar i cert, que facilitarà el coneixement i la comprensió de la normativa en matèria de memòria democràtica de Catalunya.

4. IMPLEMENTACIÓ, SEGUIMENT I AVALUACIÓ DE LA NORMA

Per tal de fer un seguiment de l'aplicació de la norma, s'establirà l'obligació de fer un informe anual de seguiment de les actuacions en matèria de memòria democràtica. En aquest sentit, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica haurà de realitzar anualment un informe amb les dades estadístiques de les actuacions desenvolupades per fer efectiu l'establert en aquesta llei i dels obstacles que, si s'escau, s'hagin detectat. En l'informe s'haurà d'avaluar de manera específica l'aplicació del règim sancionador i el compliment de l'obligació de retirar la simbologia franquista a Catalunya.

Per tal d'avaluar l'aplicació de la norma, s'establirà que en el termini de cinc anys des de l'entrada en vigor d'aquesta llei, el departament de l'Administració de la Generalitat competent en matèria de memòria democràtica haurà d'efectuar una avaluació de l'impacte de la Llei i, si s'escau, proposar mesures correctores.

Antoni Font i Renom
Director general de Memòria Democràtica